

VALTIONEUVOSTON ASETUS työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta**1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet**

Työttömyysturvalaista (1290/2002) kumotaan peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskeva sääntely 1.5.2026 voimaan tulevalla lailla työttömyysturvalain muuttamisesta (49/2026). Kansaneläkelaitos maksaa yleistukilain (48/2026) nojalla yleistukea, jolla tarkoitetaan työttömyyden aikaisen perustoimeentulon turvaamiseksi tarkoitettua tukea. Yleistukilainsäädäntökokonaisuuden voimaantulon 1.5.2026 vuoksi on välttämätöntä antaa asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1330/2002) muuttamisesta.

Työttömyysturvalain 3 luvun 7 §:ssä säädetään yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutuksesta. Työttömyysturvalain 1.5.2026 voimaantulevan 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ansiopäivärahaan ei ole oikeutta ajalta, jolle yrittäjän yritysomaisuuden myyntivoitto, joka liittyy yritystoiminnan lopettamiseen, jaksotetaan ansiopäivärahassa hänen työtulonsa perusteella. Pykälän 3 momentin asetuksenantovaltuuden mukaan myyntivoiton laskemisesta, myyntivoittolaskelmasta, jaksotuksesta ja jaksotuksessa käytettävästä työtulosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työttömyysturvalain 11 luvun 16 §:n mukaan työttömyysetuuden hakemisesta ja sen yhteydessä annettavista selvityksistä sekä työttömyysetuuksien maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työttömyysturvalain 14 luvun 3 e §:ssä säädetään eräistä rahoituksia koskevista säännöksistä. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassoille suoritettavia ennakoita ja lopullista rahoitusta koskevasta menettelystä sekä 3 d §:ssä tarkoitettua kunnan ansiopäivärahaan kohdistuvan rahoitusosuuden perimisestä Kansaneläkelaitokselle ja tilittämisestä Työllisyysrahastolle. Momentti tulee tässä muodossaan voimaan 1.5.2026 (L 49/2026).

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Kansaneläkelaitos on osallistunut asetuksen valmisteluun.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Asetukseen tehtäisiin työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa koskevan työttömyysturvalain sääntelyn kumoamisesta johtuvat muutokset. Asetuksesta poistettaisiin työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa koskevat maininnat ja tehtäisiin muut yleistukilainsäädäntökokonaisuudesta johtuvat välttämättömät muutokset. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

4 Pääasialliset vaikutukset

Yleistukilainsäädäntökokonaisuuden vaikutukset on arvioitu sitä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 112/2025 vp). Ehdotetulla asetuksella ei arvioida olevan vaikutuksia hallituksen esityksessä kuvatun lisäksi.

Ansiopäivärahaa koskevien säännösmuutosten osalta valmistelun aikana on arvioitu, että ehdotetut muutokset, mukaan lukien myyntivoiton jaksotusta koskeviin säännöksiin esitettävät muutokset, ovat luonteeltaan teknisiä. Näin ollen niillä ei olisi vaikutuksia etuudensaajien asemaan, myyntivoiton jaksottamista koskevien päätösten sisältöön tai jaksotuksen kattamaan aikaan taikka muuhun toimeenpanoon työttömyyskassoissa.

5 Lausuntopalaute

Luonnoksista valtioneuvoston asetuksiksi yleistuesta, työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun asetuksen 5 §:n muuttamisesta järjestettiin yhteinen lausuntokierros ajalla 4.3.2026-31.3.2026. Lausuntoa pyydettiin yhteensä 15 taholta, minkä lisäksi kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa Lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausunnonantajat eivät lausuneet luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Asetusluonnoksen valmistelua on lausuntokierroksen aikana ja sen jälkeen jatkettu sosiaali- ja terveysministeriön virkavalmisteluna. Asetusluonnokseen lausuntokierroksen jälkeen tehdyistä muutoksista on keskusteltu Työllisyysrahaston, Kansaneläkelaitoksen ja Finanssivalvonnan kanssa.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 luku Työttömyysetuuden maksaminen

1 §. Työttömyysetuuden maksaminen. Pykälän 1 momentin mukaan ansiopäiväraha maksettaisiin päivärahakauden alkamisesta lukien jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden maksukausittain, kuitenkin siten, että ensimmäinen maksukausi voi olla edellä mainittua lyhyempi. Pykälän 2 momentin mukaan ansiopäiväraha voidaan maksaa neljää viikkoa tai kuukautta lyhyemmältä ajalta, jos työnhakija aloittaa työn maksukauden aikana. Pykälän 3 momentin mukaan työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitettu soviteltu työttömyysetuus sekä kulukorvaus voitaisiin maksaa kuukausittain jälkikäteen. Pykälästä poistettaisiin maininnat peruspäivärahan ja työmarkkinatuen maksamisesta. Pykälän maininta ylläpitokorvauksesta muutettaisiin kulukorvaukseksi vastaamaan voimassa olevaa sääntelyä kulukorvauksesta. Kulukorvauksesta säädetään työvoimapolveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 103 §:ssä ja työttömyysturvalain 10 luvun 6 §:ssä. Pykälään ehdotetut muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

3 §. Liikkuvuusavustuksen hakeminen ja maksaminen. Pykälän 2 momentin mukaan liikkuvuusavustuksen maksamiseen sovellettaisiin asetuksen 1 §:n 1 momenttia. Työttömyysturvalain 8 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään ansiopäivärahaan tai yleistukilaissa (48/2026) tarkoitettuun yleistukeen oikeutetulle työttömälle työnhakijalle myönnettävästä liikkuvuusavustuksesta (L 49/2026, voimaan 1.5.2026). Liikkuvuusavustus maksettaisiin jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden maksukausittain, kuitenkin siten, että ensimmäinen maksukausi voi olla edellä mainittua lyhyempi. Kansaneläkelaitoksen maksaman liikkuvuusavustuksen osalta kyseessä olisi muutos nykytilaan nähden sen osalta, että neljän viikon lisäksi myös kuukauden maksukausi olisi mahdollinen.

3 luku Myyntivoiton jaksottaminen

9 §. Myyntivoittolaskelma. Pykälän 1 momentin maininta päivärahasta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Pykälän mukaan myyntivoittolaskelma olisi tehtävä yritystoiminnan lopettamisen yhteydessä ansiopäivärahaa haettaessa riippumatta siitä, onko yritysomaisuus tuolloin myyty. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

10 §. Jaksotusajankohta. Pykälässä säädetään myyntivoiton jaksotusajankohdasta. Pykälän 2 momentin maininta päivärahasta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

11 §. Jaksotus konkurssin yhteydessä. Pykälän 2 momentin mukaan jos konkurssituomion jälkeen ansiopäivärahan saajalle tulee sellaista jaettavaa omaisuutta, joka olisi johtanut ansiopäivärahan jaksotukseen, suoritettaisiin jaksotus konkurssituomion ajankohdasta eteenpäin, jos kyseinen henkilö on edelleen ansiopäivärahan saajana. Pykälän 2 momentin maininnat päivärahasta muutetaan maininnoiksi ansiopäivärahasta. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

13 §. Jaksotuslaskelma. Pykälän 1 momentissa säädetään myyntivoiton jaksotuksesta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä ei enää säädetä jaksotuslaskelmasta perusturvan osalta. Lisäksi kumottaisiin 3 momentti, joka koskee perusturvassa työtulona pidettävää tuloa, kun henkilöllä on eläkevakuutus ja lisäksi perusturvassa työtulona pidettävää tuloa tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole ollut yritystoimintaa koskevaa

eläkevakuutusta tai jos eläkevakuutuksen suuruus on ollut ilmeisessä epäsuhteessa yritystoiminnan suuruuteen. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

4 luku Liikkuvuusavustuksen rahoitus

Asetuksen 4 luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että se koskisi liikkuvuusavustuksen rahoitusta.

15 §. *Kansaneläkelaitoksen ilmoitus valtion ennakon määrästä.* Pykälää muutettaisiin kokonaisuudessaan. Pykälän 1 momentin mukaan Kansaneläkelaitoksen olisi kuukausittain viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen ennakon maksupäivää ilmoitettava sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle se ennakko, joka Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan tarvitaan seuraavan kuukauden aikana maksettavien liikkuvuusavustusten maksamiseen. Pykälästä poistettaisiin peruspäivärahoihin ja työmarkkinatukiin liittyvät maininnat. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen ilmoituksesta valtion ennakon määrästä vain liikkuvuusavustusten osalta. Muilta osin Kansaneläkelaitoksen ilmoituksesta valtion ennakon määrästä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksessa yleistuesta.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka asiasisältö vastaisi voimassa olevan asetuksen 16 §:ä. Valtio suorittaisi Kansaneläkelaitokselle sosiaaliturvan yleisrahastoon 15 §:n 1 momentin mukaisen ennakon edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä. Poikkeuksellisissa tilanteissa ennakon maksupäivää voidaan siirtää aikaisemmaksi tai myöhemmäksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka asiasisältö vastaisi voimassa olevan asetuksen 17 §:n 1 momenttia. Tietynä kuukautena maksetun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun etuuden määrän kattamiseksi maksetun ennakon ja toteutuneen etuusmenon erotus otettaisiin huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa määritettäessä.

16 §. *Ennakoiden maksaminen.* Pykälä kumottaisiin. Pykälän asiasisältö siirrettäisiin 15 §:än.

17 §. *Valtion ja Työllisyysrahaston lopullisen rahoituksen vahvistaminen.* Pykälä kumottaisiin. Pykälän 1 momentin asiasisältö siirrettäisiin 15 §:än. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 3 momentti kumottaisiin peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskevana. Pykälän 4 momentti kumottaisiin. Työllisyysrahaston lopullisen rahoitusosuuden vahvistamisesta säädettäisiin yleistuen osalta valtioneuvoston asetuksessa yleistuesta.

5 luku Kuntien rahoitusosuus ansiopäivärahan perusosaan

Asetuksen 5 luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että se koskisi kuntien rahoitusosuutta ansiopäivärahan perusosaan.

20 §. *Kunnan rahoitusosuuden periminen ja maksaminen.* Pykälän maininta työttömyysetuudesta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Kansaneläkelaitoksen on kuukauden 15 päivään mennessä lähetettävä kunnalle lasku kunnan rahoitusosuudesta edellisen kuukauden aikana maksettua ansiopäivärahaa. Muutos olisi luonteeltaan tekninen. Lisäksi pykälän otsikon ruotsinkielistä sanamuotoa korjataan kielellisesti.

20 b §. *Kunnan lopullisen rahoituksen vahvistaminen.* Pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen on tilinpäätöksensä yhteydessä vuosittain vahvistettava määrä, joka kuntien on tullut rahoitusosuutenaan ansiopäivärahan perusosaan suorittaa ja Kansaneläkelaitoksen edelleen Työllisyysrahastolle tilittää. Pykälässä ei enää säädettäisi lopullisen rahoituksen vahvistamisesta työmarkkinatuen ja peruspäivärahan osalta. Lisäksi pykälän otsikkoa täsmennettäisiin.

7 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.5.2026.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.